

Pleiten op het verbond

Ralph Erskine

uitgave van:

De Tabernakel
preken met verwachting

Eerder uitgegeven preken van jaargang 22

1. Denken aan Christus	John Charles Ryle
2. Grijp naar het eeuwige leven	Thomas Guthrie
3. Verdriet om de zonde	Thomas M'Crie
4. Ontmoedigd, bemoedigd	Richard Sibbes
5. Vruchtbaar lijden	Charles Haddon Spurgeon
6. Dood voor de wereld	Thomas Boston

Jaargang 22 – nummer 7 – Juni 2020

Toelichting foto omslag

Iedere Nederlander kent het principe van de terp: ergens in het landschap ligt een door mensenhanden aangelegde heuvel die degenen die daarop wonen of verblijven in geval van een overstroming een veilig heenkomen biedt. Vaak is deze al lang geleden door anderen aangelegd – het is niet mogelijk dat van de ene op de andere dag te doen. Zo is het ook met het verbond van genade waardoor God in Christus eenieder die in Hem gelooft vrede en verzoening biedt. Dit verbond heeft Hij ons gegeven als een veilige wijkplaats in de tijd van de vloed. Of dit nu de vloed is van zonde, ziekte, lijden of dood. Dit verbond is gegeven en 'aangelegd' als een veilig heenkomen. Daarom wijst Erskine in deze preek erop hoe belangrijk het is om bij God te pleiten op dit verbond en de reddende kracht die Hij daarin gelegd heeft.

Bronvermelding

Oorspronkelijke titel: Sermon LXXXVI; faith's plea upon God's covenant.
Bron: Ralph Erskine, *The Sermons and Other Practical Works*, Vol. 5, Falkirk: 1796

De preek is vertaald onder verantwoordelijkheid van Stichting De Tabernakel.
De pdf en de originele Engelse tekst zijn te vinden op de website: www.tabernakel.nl

Vormgeving en druk: Drukkerij AMV, Lunteren

Pleiten op het verbond¹

*Aanschouw het verbond.*²

Psalm 74:20

De psalmdichter pleit voor de kerk en voor Gods kinderen. Hij smeekt of God tegen hun vijanden wil optreden en hen wil bijstaan. Hierbij gebruikt de dichter verschillende argumenten. In het vorige vers pleitte hij of God vooral één ding niet wil vergeten: 'Vergeet de hoop van Uw ellendigen niet in eeuwigheid' (Ps. 74:19). Hij gebruikt dit argument temeer, omdat Psalm 9:19 al zegt: 'Want de nooddruf-tige zal niet voor altoos vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn.' Ook in dit vers smeekt de dichter of God aan iets wil gedenken: 'Aanschouw het verbond.' 'U hebt ons in een verbond met U gebracht', wil hij zeggen, 'en ook al zijn wij het niet waard dat U acht op ons slaat, sla toch acht op het verbond van de belofte!'

Wanneer God Zijn volk verlost, doet Hij dat omdat Hij gedenkt aan Zijn verbond. 'Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond met Abraham, Izak en Jakob; en aan het land zal Ik gedenken' (naar Lev. 26:42). We kunnen niet verwachten dat Hij aan ons denkt, voordat Hij gedenkt aan Zijn verbond. Daarom zal ik de volgende waarheid uiteenzetten en toelichten:

LEERSTELLING: Een van de sterke pleitgronden van het geloof bij God is, dat Hij acht zal slaan op het verbond.

¹ Deze preek is gehouden op de avond van een voorbereidingsdag voordat het Avondmaal in Kinglassie bediend zou worden. De precieze datum kan niet met zekerheid vastgesteld worden, maar men vermoedt dat dit in het jaar 1733 is geweest.

² De Engelse tekst luidt: 'Have respect unto the covenant.' Dit is in onze Statenvertaling weergegeven als 'aanschouw het verbond', wat duidt op het zien op het verbond en het oog hebben voor het verbond. De uitdrukking 'have respect' kan ook betekenen 'respecteren, eerbiedigen, (hoog)achting hebben voor'. Erskine maakt gebruik van beide betekenissen. [Noot vertaler.]

Als wij God om genade smeken, laat onze verwachting dan alleen hierop gegrond zijn, dat God ziet op het verbond. Als wij bij Hem pleiten om Zijn gunst of tot Hem opzien om een zegen te ontvangen tijdens dit Avondmaal, laten we dan pleiten op het verbond.

Met Gods hulp wil ik dit onderwerp beknopt uiteenzetten en daarbij de volgende punten bespreken:

- I. Welk verbond is het dat God zal aanschouwen?
- II. Wat betekent het dat God het verbond aanschouwt?
- III. Wat zijn de aspecten van het verbond waar God op ziet?
- IV. Welke achting heeft God voor het verbond?
- V. Waarom aanschouwt God het verbond, en waarom is het dus een geschikte pleitgrond om Hem om genade te smeken?
- VI. Toepassing.

I. Welk verbond is het dat God zal aanschouwen?

Het verbond waarover hier gesproken wordt, is het verbond van genade en belofte. Dit is het verbond dat nog vóór het begin van de wereld in Christus Jezus is gemaakt en dat in het Evangelie aan zondaren is geopenbaard. God zegt daarvan: 'En Ik zal hun enerlei hart en enerlei weg geven, om Mij te vrezen al de dagen, hun ten goede, alsook hun kinderen na hen. En Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, opdat Ik hun weldoe; en Ik zal Mijn vreze in hun hart geven, dat zij niet van Mij afwijken' (Jer. 32:39-40). 'En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vleses hart geven. En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen' (Ez. 36:26-27). 'Maar dit is het verbond, dat Ik na die dagen met het huis van Israël maken zal, spreekt de HEERE: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en Ik zal die in hun hart schrijven; en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn' (Jer. 31:33). Zie ook Psalm 89 in zijn geheel.

Het verbond wordt een genadeverbond genoemd, omdat genade er het begin en het einde, de grondslag en de sluitsteen van is. Het is genade die door gerechtigheid regeert. Het wordt een verbond van goedertierenheid genoemd, omdat daarin aan de ellendigen genade wordt verkondigd, vanwege het bloed dat aan de gerechtigheid heeft voldaan. Daar 'ontmoeten goedertierenheid en waarheid elkaar' (Ps. 85:11) en daarin worden alle 'gewisse weldadigheden van David' (Jes. 55:3) bekendgemaakt. Het wordt een verbond van vrede en verzoening genoemd, omdat het spreekt van vrede met God en ons ook daadwerkelijk met Hem verzoent.

Daarnaast wordt het een verbond van belofte genoemd, omdat het bestaat uit beloften die betrekking hebben op ons. Deze beloften worden vervuld vanwege het reeds volbrachte werk van Christus' gehoorzaamheid en voldoening. In dit verbond belooft God alle beloften te houden die Hij gedaan heeft aan gelovigen, de kinderen van de belofte. Het wordt een zoutverbond genoemd, omdat het een onvergankelijk woord is, 'een eeuwig verbond, dat in alles wel geordineerd en bewaard is' (2 Sam. 23:5). Kort gezegd, het is een verbond van hulp voor arme, hulpeloze zondaren, waarin God zegt: 'Ik heb hulp besteld bij een held' (Ps. 89:20). Want 'het heeft u bedorven, o Israël! want in Mij is uw hulp' (Hos. 13:9). Het is een verbond van vergeving voor schuldigen, want God zegt: 'Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg, om Mijnentwil, en Ik gedenk uw zonden niet' (Jes. 43:25).

Het is een verbond van overvloed voor de behoeftigen, want God zegt: 'De ellendigen en nooddriftigen zoeken water, maar er is geen, hun tong versmacht van dorst; Ik, de HEERE, zal hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten' (Jes. 41:17). Het is een verbond van gaven, waarin genade en heerlijkheid overvloedig geschonken worden. Wanneer Hij deze gaven uitdeelt, zegt God: 'Kom! Neem en ontvang alles om niet.' Daarin biedt Hij Zichzelf, Zijn Geest, Zijn Christus en alles aan. (Zie Jes. 55:1 en Openb. 22:17.)

II. Wat betekent het dat God het verbond aanschouwt?

God aanschouwt en eerbiedigt het verbond, wanneer Hij daaraan gedenkt, en daarmee ook ons gedenkt, zoals we al eerder aanhaalden: 'Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond (...), en aan het land zal Ik gedenken' (Lev. 26:42). 'Hij heeft hun, die Hem vrezen, spijs gegeven' (Ps. 111:5). Waarom? 'Hij gedenkt in eeuwigheid aan Zijn verbond.' Als Hij tot ons komt in dit Avondmaal, om ons voedsel voor onze ziel te geven, ligt de grond daarvoor alleen in het verbond. Hij gedenkt aan Zijn verbond, Hij gedenkt aan wat Hij heeft beloofd.

We kunnen zeggen dat God Zijn verbond aanschouwt, wanneer Hij er acht op slaat. Hij vindt geen reden in ons om op ons te zien of acht op ons te slaan, maar Hij heeft reden om acht te slaan op Zijn verbond. Om redenen die ik later uiteen zal zetten, eert God Zijn verbond. Hier zeg ik alleen: Gods eer is ermee gemoeid. Daarom zegt Hij: 'Ik zal Mijn verbond niet ontheiligen, en hetgeen uit Mijn lippen gegaan is, zal Ik niet veranderen' (Ps. 89:35). Hij acht het verbond hoger dan hemel en aarde, want Hij zegt: 'De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen geenszins voorbijgaan' (Matth. 24:35). Hij acht het verbond zo hoog, dat Hij het nooit zal verbreken, maar eeuwig zal bewaren.

God aanschouwt Zijn verbond, wanneer Hij het bevestigt. Wanneer wij bidden: 'Aanschouw het verbond', bidden we niet alleen of Hij aan het verbond wil gedenken of er acht op wil slaan. We bidden dan ook dat Hij het verbond tussen Hem en ons bevestigt, zoals Hij tegen Abraham zei: 'Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u, en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God, en uw zaad na u' (Gen. 17:7). Hij ziet op het verbond, wanneer Hij het verbond ons laat aangrijpen en maakt dat wij het verbond aangrijpen. Want zo zorgt Hij ervoor dat wij Hem en Zijn verbond hoogachten.

God aanschouwt het verbond, wanneer Hij de verbondsbeloften nakomt, volgens Micha 7:20: 'Gij zult Jakob de trouw, Abraham de goedertierenheid geven, die Gij onze vaders van oude dagen af gezworen hebt.' Dit doet Hij wanneer Hij handelt in overeenstemming met Zijn verbond, of met de barmhartigheid waarmee Hij de belofte gedaan heeft, en met de waarheid die daarmee gemoeid is.

Kortom, de betekenis van het woord 'aanschouwen' of 'zien op' het verbond wordt samengevat in dit gebed: 'HEERE, gedenk aan het verbond en gedenk zo aan mij. HEERE, sla acht op het verbond en gedenk aan mij op grond daarvan. Er is immers geen andere reden waarom U acht op mij zou slaan. HEERE, bevestig Uw verbond met mij en eer zo Uw Naam, die U in dat verbond geopenbaard hebt. Handel met mij overeenkomstig de belofte van het verbond. Doe mij op Uw Woord hopen en "gedenk dan aan het woord (...) waarop Gij mij hebt doen hopen" (Ps. 119:49). Handel niet met mij naar mijn zonde en afdwaling, maar overeenkomstig Uw verbond en Uw barmhartigheid in Christus Jezus.'

III. Wat zijn de aspecten van het verbond, waar God op ziet?

Vervolgens zullen we zien wat de aspecten van het verbond zijn waar God op ziet, of wat het precies is waarop wij moeten pleiten.

'Zie op het verbond' wil zeggen: zie op de Middelaar van het verbond. Hoewel U mij geen achting verschuldigd bent, bent U toch wel achting verschuldigd aan de Middelaar van het verbond? Hebt U geen grote achting voor Christus, Die U gegeven hebt 'tot een Verbond des volks' (Jes. 42:6)? Heb dan om Jezus' wil medelijden met mij. Zie Hem in betrekking tot het verbond. Hij, Die de Middelaar, de Erflater, de Getuige, de Boodschapper, de Borg en het Al van het verbond is. Zie op Zijn ambten, en laat Hem de eer van Zijn zaligmakende ambten ontvangen! Het is een sterke pleitgrond wanneer we bij God pleiten op grond van de achting die Hij voor Christus heeft. God kan zo'n smeekbede niet weerstaan. Hij moet Christus wel aanzien en hoogachten. Want Christus is Degene Die Hem heeft geëerbiedigd en al het werk dat Hem opgedragen was, heeft volbracht.

Zie op het verbond, door te zien op het bloed van het verbond. Het is het bloed van Christus dat in de tekenen van het sacrament van het Avondmaal wordt voorgesteld. Dit is het bloed van het verbond, dat 'het Nieuwe Testament in Zijn bloed' genoemd wordt (Luk. 22:20) omdat alle beloften met dit bloed zijn verzegeld en zo 'in Hem ja, en in Hem amen zijn' (2 Kor. 1:20). Dit is de voorwaarde van het nieuwe verbond. Het werkverbond had als enige voorwaarde de actieve gehoorzaamheid van de eerste Adam. Maar de voorwaarde van het genadeverbond is zowel de actieve als de passieve gehoorzaamheid van de tweede Adam; Zijn daden en Zijn sterven. Welnu, HEERE, sla acht op dat bloed, dat het verbond heeft verzegeld. Aangezien aan de eis van het verbond volkomen is genoeg gedaan, laat het goede dat U belooft dan aan mij geschonken worden.

Zie op het verbond, door te zien op de eed van het verbond. Want de belofte is met een eed van God bekrachtigd. 'Opdat wij, door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liegt, een sterke vertroosting zouden hebben' (Hebr. 6:18). Welnu, HEERE, zult U geen acht slaan op Uw eigen eed? Hebt U niet gezworen bij Uw eigen heiligheid, dat U niet aan David zou liegen (Ps. 89:36)?

Zie op het verbond, door te zien op de eigenschappen van het verbond. Hierover is heel veel te zeggen; ik zal het in een paar woorden samenvatten. Aanschouw het verbond, dat wil zeggen: HEERE, sla acht op de volheid van het verbond en laat mij daaruit voorzien worden. Want er is genoeg, het bevat al mijn zaligheid en alles wat ik verlang. Sla acht op de voorrechten van het verbond. Hoe onwaardig ik ook ben, laat mij toch delen in de stromen van genade die daar rijkelijk uit voortvloeien. Sla acht op de vastheid van het verbond en ontferm U over mij. Hoewel ik zo wankelmoedig en krachteloos ben, toch staat het verbond vast. Gedenk daarom aan Uw Woord, dat bestaat tot in eeuwigheid (Jes. 40:8). Zie op de orde van het verbond, dat in alle dingen wel geordineerd en zeker is. 'Hoewel mijn huis alzo niet is bij God,' zegt David, 'nochtans heeft Hij mij een eeuwig verbond gesteld, dat in alles wel geordineerd en bewaard is' (2 Sam.

23:5). Al zijn mijn huis, mijn hart en mijn bestaan niet in orde, al is alles bij mij in de war, wilt U toch alles ten goede beschikken, overeenkomstig Uw verbond.

IV. Welke achting heeft God voor het verbond?

Laten we onderzoeken welke achting God heeft voor het verbond, opdat we des te ijveriger zouden zijn om daarop te pleiten.

God heeft een grote en hoge achting voor het verbond. Het is het verbond van de grote God met Zijn grote en eeuwige Zoon, tot eer en heerlijkheid van Zijn grote Naam. Daarom kan Hij er niet anders dan grote achting voor hebben. Zijn grote Naam wordt in het verbond geopenbaard. Dus wanneer wij pleiten op Zijn achting voor het verbond, zeggen we eigenlijk: 'Wat zult Gij dan Uw grote Naam doen?' (Joz. 7:9).

God heeft een hartelijke en liefdevolle achting voor het verbond, want het is het verbond van Zijn genade en liefde. Daarin toont Hij Zijn oneindige liefde voor Christus en door Hem voor een grote groep ellendige zondaren. Het is een verbond van goedertierenheid: 'Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer' (Jes. 54:10). Hier wordt ons bekendgemaakt dat Gods verbond van vrede een verbond van goedertierenheid is, waarin Zijn hartelijkste liefde wordt geopenbaard. Daarom heeft Hij een hartelijke liefde voor Zijn verbond.

God heeft een grote achting voor Zijn verbond, een achting ook voor iedere belofte ervan. Deze zijn alle 'ja en amen, Gode tot heerlijkheid' (2 Kor. 1:20). Hij eerbiedigt al deze beloften, omdat ze 'ja en amen' zijn en omdat ze in Christus bekrachtigd zijn, tot eer van God. God ziet op iedere bepaling van het verbond: niet één jota zal ter aarde vallen (vgl. Matth. 5:18).

God heeft een eeuwige achting voor het verbond, daarom wordt het een eeuwig verbond genoemd. Het is gewaarborgd door een eeuwige gerechtigheid. Dit verbond is gesloten tussen eeuwige partijen,

vervuld met eeuwige zegeningen en gegrond in Zijn eeuwige liefde. Daarom denkt God altijd aan Zijn verbond en zal Hij het nooit veronachtzamen.

U vraagt misschien: 'Maar waarom moeten wij dan bidden en smeken dat God acht zal slaan op Zijn verbond?' Wel, als het zeker is dat Hij het verbond in acht neemt en dat altijd zal doen, mogen we met des te meer zekerheid en vertrouwen bidden. Hierin ligt dus een krachtige pleitgrond voor ons gebed. Bovendien, als wij bidden: 'Aanschouw het verbond', vragen we of Hij ons wil laten zien hoeveel achting Hij er Zelf voor heeft. We vragen of Hij dat aan ons wil openbaren, opdat wij erop zullen vertrouwen. We vragen of we de vruchten ervan mogen genieten, en de gezegende uitwerking van die achting voor het verbond, wanneer wij delen in de zegeningen ervan.

V. Waarom aanschouwt God het verbond, en waarom is het dus een geschikte pleitgrond om Hem om genade te smeken?

Wanneer God ziet op het verbond, ziet Hij op Zichzelf. Hij maakt Zichzelf bekend als Degene Die het verbond uitgedacht heeft: 'Ik heb een verbond gemaakt met Mijn uitverkorene' (Ps. 89:4). De kracht van de smeekbede is dus: 'Aanschouw het verbond', en daarmee: zie op Uzelf en op Uw heerlijke Naam en eigenschappen. Laten die daardoor verheerlijkt worden. Zie op de wijsheid die schittert in het vernuft waarmee U het verbond hebt uitgedacht. 'De veelvuldige wijsheid Gods' (Ef. 3:10), ja, 'de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid' (1 Kor. 2:7) wordt hier in het verbond geopenbaard. Denk aan Uw macht, die schittert in de uitwerking van het verbond, niet alleen door het onderwerpen van 'de overheden en de machten' (Ef. 3:10), maar ook doordat U, door de kracht van Uw liefde, zegeviert over Uzelf en de kracht van Uw toorn. Denk aan Uw heiligheid, die schittert in de heilige eed van Jehovah waarmee het bekrachtigd is, en de heilige gehoorzaamheid van Jezus waardoor het is vervuld. 'Want gelijk door de [zondige] ongehoorzaamheid van die éne mens velen tot zondaars gesteld zijn geworden, also zullen ook door de

[heilige] gehoorzaamheid van Een [namelijk de verheerlijkte Christus] velen tot rechtvaardigen gesteld worden' (Rom. 5:19). Denk aan Uw rechtvaardigheid, die heerlijk schittert in het bloed van het verbond, het offer waarmee voor eeuwig volkomen aan Uw gerechtigheid werd voldaan. Zie op Uw barmhartigheid en genade, die door deze rechtvaardigheid zullen heersen tot het eeuwige leven (zie Rom. 5:21). Denk aan Uw waarheid en trouw, die schitteren in het volbrengen van alle beloften van Uw verbond, omdat Christus volkomen voldaan heeft aan de eis ervan. Denk aan Uw onveranderlijkheid en eeuwigheid in de onveranderlijkheid van het verbond. Laat zien dat U God bent en dat U niet verandert (zie Mal. 3:6). Denk aan Wie U Zelf bent.

Wanneer God ziet op het verbond, ziet Hij op Zijn Zoon Christus, het Middelpunt van het verbond, in Wie het verbond vaststaat. Hij zegt: 'Mijn verbond zal Hem vast blijven' (Ps. 89:29). Daarom ligt de kracht van het gebed opgesloten in de smeekbede: 'Aanschouw het verbond, en toon daarmee Uw achting voor Uw Zoon. Denk aan Hem als Persoon, omdat Hij Uw Zoon en onze Zaligmaker is, Immanuel, God met ons. Denk aan Hem in Zijn goddelijkheid, waarmee Hij aan God gelijk is. Denk aan Hem in Zijn mensheid, waarin Hij het Meesterstuk is van Gods werk. Denk aan Hem in wat Hij verworven heeft, dat is het wezen van het verbond, gekocht met Zijn bloed. Denk aan Hem in Zijn dood en opstanding, want daarom hebt U Hem lief. De Heere Jezus zegt: 'Daarom heeft Mij de Vader lief, omdat Ik Mijn leven afleg, opdat Ik het weer neme' (Joh. 10:17). Daarin zien we dat Christus, Die sterft en weer opstaat in de plaats van Zijn volk, het Voorwerp is van de liefde, de vreugde en de hoogachting van de Vader. Denk aan Zijn voorspraak, waarin Hij bidt om alle zegeningen van het verbond die Hij verworven heeft. Want de Vader hoort Hem toch altijd (Joh. 11:42)? Denk aan Zijn aanstelling, die U Zelf heb verzegeld (zie Joh. 6:27). U hebt Hem gezalfd en volmacht verleend voor alle zaligmakende ambten, betrekkingen en verschijningen. Laat Hem dan de eer van dit alles ontvangen. O, dit is een krachtig pleidooi!

Wanneer God ziet op het verbond, ziet Hij ook op Zijn Geest, de grote Toepasser van de zegeningen van het verbond. De Geest is de Uitvoerder van het testament, dat verzegeld is met het bloed van Christus. Door Hem wordt de liefde van het verbond uitgestort in het hart (Rom. 5:5). De kracht van de smeekbede 'Aanschouw het verbond' is deze: Denk aan Uw eigen Geest, opdat Hij de eer ontvangt wanneer Hij door Zijn kracht toepast wat Christus door Zijn bloed verworven heeft. Zie op Uw eigen belofte dat de Geest, 'gekomen zijnde, de wereld [zal] overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel' (Joh. 16:8). U beloofde dat Hij van Christus zal getuigen en Hem zal verheerlijken. 'Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen' (Joh. 16:14). Denk aan de ambten van de Heilige Geest; Hij is immers de Heiligmaker en de Trooster, en Hij is Degene Die overtuigt, overeenkomstig de bepalingen en de werkwijze van het verbond. Denk aan de eer van de Heilige Geest, Die de 'Alles in allen' van het verbond is wat betreft de macht en de krachtige openbaring ervan; Hij maakt mensen deelgenoot van het verbond en voert het uit. Denk ook aan de verwantschappen van de Heilige Geest; Hij is immers de Geest van de Vader en van de Zoon, de Geest van het verbond en van het verbondszaad.

Wanneer God ziet op het verbond, ziet Hij op Zijn volk, op grond van het verbond der belofte. Want zij 'zijn kinderen der belofte, als Izak was' (Gal. 4:28). Nu, de kracht van het pleidooi is hier: 'HEERE, aanschouw het verbond' en aanschouw daarmee óns. Wij hebben geen vrijmoedigheid om aanspraak te maken op Uw achting vanwege iets in ons, maar alleen op grond van de achting die U hebt voor Uw verbond. Zie ons dan aan omwille van Uw verbond, want dat verbond belooft dat wij aangenomen worden in de Geliefde (Ef. 1:6, naar de Engelse vertaling). Zie ons aan in het aangezicht van Uw Gezalfde en in het licht van het nieuwe verbond. Zie onze gebeden en verrichtingen aan op grond van het verbond, want dat voorziet in veel reukwerk om de gebeden en offeranden van de heiligen met een liefelijke geur te vervullen als ze op het gouden altaar voor de troon gelegd worden (zie Openb. 8:3). Zie onze tranen aan wanneer we zuchten en kermen, treuren en huilen voor Uw aangezicht. Het

verbond voorziet immers in een fles voor onze tranen? 'Leg mijn tranen in uw fles' (Ps. 56:9). Zie op grond van het verbond ons aan in onze nood wanneer ons hart verhard is en we niet in staat zijn te bidden, te huilen of een traan te laten vloeien, want het verbond voorziet in alle behoeften van de armen en ellendigen: 'Mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddrift, in heerlijkheid, door Christus Jezus' (Fil. 4:19).

VI. Toepassing

Vervolgens wil ik nu een toepassing van dit onderwerp maken, en wel met behulp van vier gevolgtrekkingen.

Gelovigen hebben een grote achting voor het verbond

Zie hier dus een kenmerk en karaktertrek van ware gelovigen, die geschikt zijn voor de avondmaalstafel: dat zij God bijvallen. God ziet op het verbond en zij ook. Zij weten dus wat het betekent bij God te pleiten op grond van Zijn hoogachting voor het verbond. Wanneer zij zelf geen grote achting hadden voor het verbond, zouden ze niet in staat zijn om op grond van het verbond tot God te gaan. Zij hebben net zo'n achting voor het verbond als God Zelf. Ze hebben er zo'n grote achting voor, dat zij het hoger achten dan alle dingen van deze wereld. Al zou hun al het goud van Ofir aangeboden worden, zij zouden geen enkele van de beloften, waarop ze hebben leren hopen, prijsgeven. Ze hebben er een innige en diepe achting voor, want het is al hun zaligheid, al hun verlangen en al hun vreugde. Het woord van genade is hun 'zoeter dan honing en honingzeem' (Ps. 19:11).

Zij hebben een hoge en algehele achting voor het verbond en al zijn beloften. Zij hebben een hoge achting voor zowel de belofte van reinheid als de belofte van vergeving; voor zowel de belofte van verlossing van de zonde als de belofte van verlossing van de hel; zowel voor de belofte van heiligheid als de belofte van zaligheid. Zoals ze eerbied en ontzag hebben voor al Gods geboden, hebben ze ook eerbied en ontzag voor al Gods beloften. Zoals David zijn gouden psalmen had, hebben zij hun gouden beloften waarvan ze moeten zingen.

Ja, zij hebben een altijddurende achting voor het verbond en de beloften ervan, zelfs wanneer hun lichaam zwak en gebrekkig wordt. Zelfs wanneer hun zoete genietingen hun gaan begeven, blijft hun eerbied voor het verbond bestaan, evenals hun eerbied voor de Maker van het verbond, de Middelaar van het verbond, het bloed en de eed van het verbond, de Geest van het verbond en de zegeningen en de weldaden ervan.

Zij hebben een altijd durende achting voor de genade van het genadeverbond. Daarom aanbidden en prijzen ze Gods vrije genade. Zij hebben achting voor de woorden van het verbond; die zijn voortdurend in hun gedachten. Dat geldt in het bijzonder voor die woorden die levendig en krachtig zijn binnendrongen in hun ziel, of waarop ze hebben leren hopen. Wat ze ook mogen vergeten, ze kunnen het woord dat leven aan hun ziel bracht, nooit vergeten. 'Ik zal Uw bevelen in eeuwigheid niet vergeten,' zegt David, 'want daardoor hebt Gij mij levend gemaakt' (Ps. 119:93). Zij hebben zo'n altijddurende hoogachting voor het verbond, dat ze er zelfs op steunen als ze niets in de wereld hebben waar ze hun hoop op kunnen stellen. Dan verlaten ze zich op zo'n belofte en pleiten daarop met het gebed: 'HEERE, aanschouw het verbond.'

Ongelovigen hebben geen achting voor het verbond, en God niet voor hen. Hieruit zien wij de ellende van hen die nog ongelovig zijn, die vreemdelingen van het verbond van Gods belofte blijven en geen achting hebben voor het verbond. Wat een grote ellende als God geen acht op u slaat, niet op u als persoon en ook niet op uw gebeden. Zoals geschreven staat: 'Maar Kain en zijn offer zag [God] niet aan' (Gen. 4:5). God slaat geen acht op u als persoon, of op uw daden, want die zijn voor Hem een gruwel. Als u nooit Gods verbond hebt aangegrepen of gezien hebt hoezeer God Zijn verbond hoogacht, zijn Uw gebeden voor Hem niet meer dan het janken van een hond. Omdat u geen achting hebt voor wat Hij zo hoogacht, hebt u ook geen achting voor God. En zoals Hij u als persoon of uw handelen niet acht, acht Hij ook uw tranen niet. Want die tranen komen niet voort uit een gelovig zien op een

doorstoken Christus. God ziet uw ziel niet aan en de verlossing ervan zal eenmaal voor eeuwig onmogelijk zijn, omdat u geen gepaste eerbied hebt voor het bloed en de gerechtigheid van de Verlosser.

God slaat geen acht op uw aangaan aan Zijn tafel. Nee, Hij keurt dat af en ontzegt u het aanzitten aan Zijn tafel, omdat u gevaar loopt uzelf een oordeel te eten en te drinken. God slaat geen acht op uw zaligheid, want u slaat geen acht op de Zaligmaker Die God heeft aangesteld en aangeboden. God denkt er net zo licht over u te verdoemen als u erover denkt Hem te ontëren. God acht u even gering als u de zonde gering acht. Hij heeft even weinig achting voor u als u hebt voor Christus en voor het verbond. Wee u, wanneer u in deze toestand blijft! De dag komt, waarop God u voor het oog van heel de wereld geen achting zal tonen en zeggen zal: 'Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is' (Matth. 25:41).

De gelukzaligheid van gelovigen

Hieruit zien wij de gelukzaligheid van de gelovigen, die zo'n hoogachting hebben voor het verbond als waar ik over sprak. Zij hebben een grote, innige, volkomen en voortdurende achting voor het verbond en voor de Middelaar ervan. Zij hebben door genade het verbond aangegrepen en weten wat het zeggen wil, God in het verbond aan te grijpen. Zij weten wat het is om God aan te grijpen in een belofte, Hem aan Zijn Woord te houden en Hem op grond daarvan te vertrouwen, zeggende: 'HEERE, aanschouw het verbond!'

Dit is uw grote gelukzaligheid, dat God acht op u slaat. Waarop slaat Hij acht? Zowel op u als op uw offer, zoals van Abel wordt gezegd: 'En de HEERE zag Abel en zijn offer aan' (Gen. 4:4). Misschien zegt u in uw hart: hoe kan Hij acht slaan op mij? Ik, die zo zwart, vuil en schuldig ben? Inderdaad 'niet om uwentwil, het zij u bekend' (Ez. 36:32), maar omwille van Zijn verbond en omwille van Zijn Naam. Hij slaat acht op uw gebed, uw lofprijzing en uw gang naar Zijn tafel, omdat Hij acht slaat op Zijn verbond.

God slaat acht op uw naam. Hoewel 'de naam der goddelozen zal verrotten' (Spr. 10:7), zal uw naam in eeuwige gedachtenis zijn. Dat is omdat God Zijn Naam in u heeft gelegd; iets van Christus, iets van het verbond. Men zegt wel, toen Abrams naam veranderd werd in Abraham, dat een paar letters van de naam Jehovah aan Abrams naam werden toegevoegd. Ja, God geeft de gelovige een nieuwe naam, die Hij hoogacht.

God slaat acht op uw smeekbeden en verzoeken. Hij zegt: 'Ik heb wel gehoord, dat Efraïm zich beklagt' (Jer. 31:18). En: 'Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrotsen, in het verborgene van een steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet, en uw gedaante is liefelijk' (Hoogl. 2:14). God slaat acht op Zijn geliefde duifjes wanneer zij hun hart voor Hem uitstorten. De wereld lacht wanneer zij hun stem hoort, maar God luistert ernaar.

Hij slaat acht op uw bloed: 'Kostbaar is in de ogen des HEEREN de dood van Zijn gunstgenoten' (Ps. 116:15). Hij slaat acht op uw ziel, daarom gaf Hij Zijn bloed als losprijs. Wanneer uw ziel wegwijnt, zendt Hij Zijn Geest om haar te genezen. En wanneer u moet sterven, zal Hij Zijn engelen zenden om uw ziel bij Hem in de hemel te brengen. God slaat acht op uw lichaam. Omdat u duur gekocht bent, moet u God in uw lichaam en in uw geest, die van God zijn, verheerlijken (1 Kor. 6:20). Wanneer uw lichaam terugkeert tot het stof, zal Hij voor dat stof zorgdragen en niets van u verloren laten gaan. Hij zal u opwekken op de laatste dag en uw 'vernederd lichaam veranderen (...) opdat het gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam' (Fil. 3:21). 'En alzo zullen wij altijd met de Heere wezen' (1 Thess. 4:17).

God slaat acht op u, zozeer, dat Hij u verheerlijkt: 'Van toen af, dat gij kostbaar zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest' (Jes. 43:4). Hij heeft u tot koningen en priesters gemaakt voor God (Openb. 1:6). Jakob werd als een vorst gekroond toen hij met de Engel worstelde op het slagveld, op het veld van gebed, en hij als

een vorst overmocht. Een arme worstelende man is een vorst en een arme worstelende vrouw een vorstin in Gods oog. 'Dit zal de heerlijkheid van al Zijn gunstgenoten zijn' (Ps. 149:9). Omdat zij zich vorstelijk hebben gedragen met God (vgl. Gen. 32:28), is het geen wonder dat zij macht hebben over de heidenen om hen met een ijzeren roede te hoeden. Zelfs in dit leven oordelen en pijnigen zij degenen die op de aarde wonen: 'Weet gij niet, dat de heiligen [hierna] de wereld oordelen zullen?' (1 Kor. 6:2). God heeft achting voor u en zal dat te Zijner tijd laten zien, omdat Hij achting heeft voor Zijn verbond en ook uw hart met achting daarvoor vervuld heeft.

Pleit op het verbond

Zie hieruit de plicht die op ons rust om God te smeken om Zijn gunst, Zijn nabijheid en Zijn zegen. Laten we tot Hem gaan in stil gebed en door een plechtig aangaan aan Zijn tafel, terwijl wij Hem aanroepen en bidden: 'HEERE, aanschouw het verbond!' Ik weet geen toestand waarin u zich kunt bevinden, of het verbond verstrekt een middel tot herstel waarop u aanspraak mag maken. Nadat Hij vele beloften van het nieuwe verbond gegeven heeft, zegt God: 'Daarenboven zal Ik hierom door het huis Israëls verzocht worden, dat Ik het hun doe' (Ez. 36:37). Hoe kunnen we daar beter om vragen dan door te pleiten op Gods eigen achting voor het verbond?

Is uw hart verontreinigd vanwege uw vuile zonden, is uw geweten bezoedeld door de schuld van de zonde? Dan hebt u hier een bepaling van het verbond: 'Dan zal Ik rein water op u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen' (Ez. 36:25). Ga dan tot God om gereinigd te worden, en pleit bij Hem: 'O HEERE, aanschouw het verbond.' Hebt u nog steeds uw oude, harde, stenen hart in uw binnenste, en wilt u dat uw hart wordt vernieuwd en verzacht? Hier is een bepaling van het verbond: 'En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vleses hart geven' (Ez. 36:26). Ga dan tot God, en pleit bij Hem: 'HEERE, aanschouw het verbond.'

Bent u verstoken van de Heilige Geest, aardsgezind, zonder de Geest? Hebt u zo'n behoefte aan de Heilige Geest omdat u niet in staat bent om in Gods wegen te wandelen? Wel, hier is een bepaling van het verbond: 'Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen' (Ez. 36:27). Pleit daar dan op, smekend om deze heerlijke zegen: 'HEERE, aanschouw het verbond!'

Kortom, wanneer u bij uzelf bedenkt wat een zondaar u bent, bedenk dan ook wat een verbond dit is. Het is voldoende te zeggen dat het een genadeverbond is, van allerlei soorten genade voor allerlei soorten zondaren buiten de hel. Gaat u gebukt onder een vreselijke schuld? Hier is een verbond van vergevende genade, waarin God zegt: 'Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk; keer weer tot Mij, want Ik heb u verlost' (Jes. 44:22). Smeek dan of Hij het verbond wil aanschouwen! Gaat u gebukt onder een verschrikkelijk bederf? Hier is een verbond van reinigende genade, want Gods Woord zegt: 'Te dien dage zal er een Fontein geopend zijn voor het huis van David, en voor de inwoners van Jeruzalem, tegen de zonde en tegen de onreinheid' (Zach. 13:1). Smeek dan of Hij het verbond wil aanschouwen.

Bevindt u zich in duisternis en onwetendheid, hebt u geen kennis van God? Hier is een verbond van verlichtende genade, dat zegt: 'En zij zullen allen van God geleerd zijn' (Joh. 6:45, vgl. Jes. 54:13). Pleit daar dan op en zeg: 'HEERE, aanschouw het verbond!' Bent u levenloos, als dorre en dode beenderen? Hier is een verbond van levendmakende genade, waarin Christus zegt: 'Ik ben gekomen, opdat zij het leven hebben, en overvloed hebben' (Joh. 10:10). 'De ure komt, en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem van de Zoon van God, en die ze gehoord hebben, zullen leven' (Joh. 5:25). Pleit daar dan op en vraag of Hij het verbond wil aanschouwen.

Bent u in verwarring en weet u niet welke weg u moet nemen? Hier is een verbond van richtinggevende genade, waarvan God zegt: 'En Ik zal de blinden leiden door de weg, die zij niet geweten hebben, Ik

zal ze doen treden door de paden, die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht tot licht maken, en het kromme tot recht' (Jes. 42:16). Gaat u onder smartelijke plagen en zielenkwalen gebukt? Bent u van top tot teen met wonden bedekt (vgl. Jes. 1:6)? Dan vindt u hier een verbond van genezende genade, dat zegt: 'De Zon der gerechtigheid zal opgaan, en er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen' (Mal. 4:2). Het is God Die zegt: 'Ik ben de HEERE, uw Heelmeester' (Ex. 15:26), en: 'Ik zal hun afkering genezen' (Hos. 14:5). Pleit daar dan op en zeg: 'HEERE, aanschouw het verbond!'

Loopt u groot gevaar om vanwege uw zonde en schuld in de hel en de eeuwige vervloeking te zullen komen? Hier is een verbond van verlossende genade, dat zegt: 'Verlos hem, dat hij in het verderf niet neerdale; Ik heb verzoening gevonden' (Job 33:24). O, pleit hier dan op en zeg: 'HEERE, aanschouw het verbond!'

Bent u onder de slavernij van de zonde, de satan en de wereld? Bent u een gevangene van uw lusten en opgesloten in uw ongeloof als in een gevangenis? Dan is hier een verbond van bevrijdende genade! Het verkondigt vrijheid voor de gevangenen en de opening van de gevangenis voor degenen die gebonden zijn (Jes. 61:1).

Bent u een dwaze ziel, die niet tot God kan gaan of u in de richting van de hemel kunt bewegen? Komt dat doordat uw wil zich verzet en als een vergrendelde koperen poort is, die alle middelen die u zouden kunnen bewegen, tegenhoudt? Wel, hier is een verbond van trekkende genade, waarin Christus zegt: 'Wanneer Ik van de aarde verhoogd zal zijn, zal Ik hen allen tot Mij trekken' (Joh. 12:32). Zoals de kracht en werkzaamheid van de magneet het ijzer aantrekken, zal de werkzaamheid van een verhoogde Christus de ijzeren grendel van de wil trekken. Daarom zal 'Uw volk zeer gewillig zijn op de dag Uwer heerkraft' (Ps. 110:3). Pleit hier dan op en zeg: 'HEERE, aanschouw het verbond!'

Welke zorgen hebt u nog meer? Bent u bezorgd voor uw kinderen, of zij wel deelgenoot zullen worden van de zegeningen van het verbond en door God zullen worden zaliggemaakt? Hier is een verbond

van uitgestrekte genade, dat zegeningen met zich meebrengt voor ons en ons nageslacht, en waarin God zegt: 'Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u, en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God, en uw zaad na u' (Gen. 17:7). Zie dan op tot God voor uw kinderen en zeg: 'HEERE, aanschouw het verbond.'

Maakt u zich zorgen om de kerk en om de gevaarlijke omstandigheden waarin zij zich, vanwege wrede vijanden, bevindt? Dit schijnt ook de grootste zorg van de psalmdichter te zijn, wat blijkt uit de gehele psalm en met name uit de woorden die volgen op onze tekst: 'Want de duistere plaatsen des lands zijn vol woningen van geweld' (Ps. 74:20). Degenen die leven in de duisternis van onwetendheid en dwaling, en die de werken van de duisternis doen, zijn vol wreedheid tegenover Gods kerk en kinderen en ze omringen hen, zodat zij zijn 'gelijk een lelie onder de doornen' (Hoogl. 2:2), of als schapen in het midden van wolven (Matth. 10:16). Wat zal ervan terecht komen? Wel, hier is een verbond van bescherming en van genade die verdedigt en beschermt: 'Want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen' (Jes. 4:5).

Zelfs kan het zijn dat de vijanden graveringen met houwelen en mokers in stukken slaan, het heiligdom in brand steken, of zeggen: 'Laten we hen vernietigen' (Ps. 74:6-8, naar het Engels). Wat, als het zover zal komen dat het bloedige zwaard, dat in het buitenland zo verschrikkelijk tekeergaat, ook ons land zal treffen?³ Of als er buitenlandse of binnenlandse vijanden (of beide) komen om ons te verslinden en te vernietigen, en misschien wel al Gods ontmoetingsplaatsen in het land verbranden (vs. 8)? Wat, als wij onze tekenen

³ In deze tijd voerden verschillende buitenlandse machten openlijk oorlog met elkaar. Groot-Brittannië werd opgeschrikt door een dreigende breuk met het hof van Spanje. Dit had, volgens een vertrouwelijke mededeling, een geweldige alliantie gesloten met diverse grootmachten, met het doel Gibraltar en Port-Mahan te heroveren. Om hun plannen des te meer te bevorderen, kondigden zij aan Groot-Brittannië binnen te vallen en een troonpretendent op de troon te zetten. Deze breuk vond pas werkelijk plaats in 1739, en de poging om een troonpretendent op de troon te krijgen in het jaar 1745.

niet zien, er geen profeet meer is, noch iemand bij ons, die weet, hoe lang? (vs. 8-9). In al die situaties kunnen we maar één weg inslaan, namelijk die van deze psalmdichter: 'HEERE, aanschouw het verbond!'

Maakt u zich zorgen over inwendige vijanden, geestelijke vijanden, en wordt u lastiggevallen door de machten van de duisternis? Is uw hart vol 'woningen van geweld' (vs. 20)? Wordt het tot uw afschuw bewoond door wrede duivels, lage lusten of grove verdorvenheden die u overmeesteren, u onderwerpen en over u zegevieren, zodat u vaak verslagen en verwond aan de voeten van uw vijand ligt? Hier is een verbond van zonde-overwinnende genade. Dit is niet alleen een verbond van barmhartigheid voor uw ziel, maar ook van wraakoefening over uw lusten, want God zegt: 'De dag der wraak is in Mijn hart, en het jaar van Mijn verlossen is gekomen' (Jes. 63:4, naar de Engelse vertaling). Smeek dan om de beloofde wraak over al uw wrede zielsvijanden en zeg: 'HEERE, aanschouw het verbond.'

Maakt u zich zorgen over de armoede en behoefte van uw ziel? Wordt u van buiten en van binnen verdrukt door vijanden en terneergedrukt door gebrek en nood? Bent u geheel arm en behoeftig en verstoken van alle goed? Hier is een verbond van genade dat in alle noden en behoeften van uw ziel voorziet. Want God zegt: 'De ellendigen en nooddruftigen zoeken water, maar er is geen, hun tong versmacht van dorst; Ik, de HEERE, zal hen verhoren, Ik, de God Israëls, zal hen niet verlaten. Ik zal rivieren op de hoge plaatsen openen, en fonteinen in het midden der valleien' (Jes. 41:17-18). Pleit dan op het verbond, zoals de psalmdichter in het volgende vers: 'Laat de verdrukte niet beschaamd weerkeren; laat de ellendige en nooddruftige Uw Naam prijzen' (Ps. 74:21). 'Aanschouw het verbond.'

Kort gezegd, al zou u de grootste zondaar buiten de hel zijn, dit verbond van genade bevat alle zaligheid. Het is een verbond van alle genade, van allerlei soorten genade voor allerlei soorten zondaren, van allerlei soorten geneesmiddelen voor allerlei soorten ziekten.

Wanneer u in dit verbond bent ingesloten, door het te geloven en erop te pleiten, dan houdt u God aan Zijn Woord met betrekking tot u. Dan is uw zorg Zijn zorg, uw belang Zijn belang en uw zaak Zijn zaak, zoals de psalmdichter laat zien: 'Sta op, o God! Twist Uw twist-zaak' (Ps. 74:22). Dit raakt Zijn eer. Hij zal op Zijn eigen tijd Zijn eigen werk uitvoeren.

Hebt u ooit de genade ontvangen om een cheque te verzilveren bij God, Die in Christus de God van het verbond is? Mogelijk liggen er nog ongeopende cheques voor Zijn troon. Misschien bent u soms niet in staat te pleiten en te smeken om het verzilveren van die cheques, door te zeggen: 'HEERE, aanschouw het verbond.' Dan vindt u hier een sterke aanmoediging om op Hem te blijven wachten, vertrouwend dat Hij de cheque op de juiste tijd verzilveren zal. Hij zal eerder wonderlijke dingen werken en nieuwe werelden scheppen, dan Zijn verbond verzaken.

Draagt u wel zorg voor de bevordering van het koninkrijk van Christus hier op aarde zoals u dat behoorde te doen? Hier is een verbond van genade voor de Joden en voor de heidenen, ja, genade voor de heidenvolken, want God zegt: 'Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting' (Ps. 2:8). Maakt u zich zorgen over de generaties die nog zullen komen? Bent u bezorgd voor de aankomende generatie, terwijl er voor de huidige weinig hoop is? Hier is een verbond van genade voor de komende generaties, tot het einde van de wereld, want God zegt: 'Ik zal Uw Naam doen gedenken van elk geslacht tot geslacht; daarom zullen U de volken loven eeuwig en altoos' (Ps. 45:18).

Maakt u zich zorgen over het einde van uw leven, hoe het met u zal gaan 'in de verheffing van de Jordaan' (Jer. 12:5) en hoe u de laatste strijd zult voeren? Hier is een verbond van genade dat zegeviert over de dood. God zegt: 'De dood is verslonden tot overwinning; dood, Ik zal uw pestziekte zijn! Graf, Ik zal uw verderf zijn!' (1 Kor. 15:54 en Hos. 13:14, naar het Engels).

Maakt u zich zorgen over de verkondiging van het Evangelie? Vraagt u zich af of het wel voortgang zal vinden? Daarover wordt in dit verbond veel gezegd, maar in het bijzonder wel dit: dat Christus verhoogd is om de verkondiging van het Evangelie te laten voortgaan tot het einde van de wereld (Matth. 28:19-20). Welke plaats van de aarde Hij ook verkiest of verwerpt, Christus is 'opgevaren in de hoogte'; 'Hij heeft gaven genomen om uit te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen, opdat de HEERE God bij hen zou wonen!' (Ps. 68:19, naar het Engels).

